

О.М. Муравйова, ст. викл. (ХДУХТ, Харків)

М.І. Крупей, ст. викл. (ХДУХТ, Харків)

ІНТЕРАКТИВНИЙ ПІДХІД ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Традиційна система вищої освіти з усіма її перевагами сьогодні зазнає великих змін. Цільова орієнтація професійної освіти на кінцевий результат обумовила необхідність проектування стандартів професій – і сьогодні ми готуємо фахівців підприємств торгівлі відповідно до Державних стандартів, які передбачають:

- урахування європейського рівня вимог до вищої освіти що сприятиме більш повному входженню України до світового освітнього простору

- гуманістичне спрямування освіти, нормативна частини якої забезпечується обов'язковим вивченням соціально-гуманітарних дисциплін

- надання гуманістичної спрямованості фундаментальним і спеціальним дисциплінам

- забезпечення європейського рівня формування освіти та вироблення професійних навичок виховання гармонійно розвиненої, соціально активної, толерантної людини з високими духовними якостями, здатної до саморозвитку та самовдосконалення.

Змістоутворюючими одиницями професійних стандартів є оволодіння студентами умінням навчатись, самовизначення, самореалізація, соціалізація та розвиток індивідуальності. Формування таких якостей у студентів буде сприяти посиленню їх фундаментальної підготовки.

Для того, щоб зазначені якості стали факторами фундаменталізації професійної освіти, необхідно визначити їх структуру і склад, а найголовніше – виявити інтерактивні освітні технології, через застосування яких буде формуватись професіоналізм майбутнього фахівця торговельної сфери.

На нашу думку, до інтерактивних освітніх технологій можна віднести ті, які в своєму кінцевому результаті передбачають формування особистісних якостей і неперервний розвиток особистості студента. Основним ядром сучасної освіти є особистісно-орієнтоване навчання. Його й повинні забезпечити певні освітні технології.

Проектування навчання стає предметом спільної діяльності викладача та студентів, а діалог є способом життєдіяльності суб'єктів освіти. Згладжується межа між змістовим і процесуальним аспектами

навчання; процес у вигляді діалогу, пошуку, гри стає джерелом особистісного досвіду. Навчання втрачає риси штучного прояву та зовнішньої регламентації і наближується до природної життєдіяльності людини. З'являються риси міжособистісного, міжсуб'єктного спілкування, внутрішній світ педагога стає складовою змісту освіти.

Текст як фрагмент засвоєної культури усвідомлюється через контекст орієнтування на актуалізацію особистісних смислів, а не на поверхове їх засвоєння, тобто розвиток іде через діалог, що передбачає імітаційно-рольове відтворення життєвих ролей і ситуацій.

Особистісно орієнтована ситуація – це завдання, навчальна проблема, яка сприяє можливості створення для студента особистісної дії, а саме – побачити себе у спілкуванні з іншими, оцінити свої дії і досвід, розробити життєву програму тощо.

До особистісних рефлексивних дій студента можна віднести досягнення бажаних результатів, вибір ступеня складності завдання, оцінка досягнутих результатів у навчанні, самостійне прийняття рішень, моделювання свого життєвого шляху, виявлення особистісних проблем, самовизначення щодо життєвих цінностей.

Сьогодні у технічних ЗВО вибір визначається спеціальністю, змістом навчальної дисципліни, суб'єктивним, професійно обумовленим досвідом педагога. Інноваційними компонентами розглянутої освітньої парадигми є ключові компетенції та ключові кваліфікації.

Розвиток такої багатомірної соціально-психологічної і професійно-педагогічної освіти вимагає нових технологій і засобів навчання, виховання і розвитку, а також нової організації навчально-виховного процесу. Професійний розвиток особистості і формування її діяльності виконується на базі вже сформованих навчально-професійних умінь та особистісних якостей. Треба передбачити формування таких професійних умінь, як планування і організація своєї професійної діяльності, її аналіз та корекція, розв'язання професійних задач, уміння будувати взаємини в професійних групах та ін.

Таким чином, на сучасному етапі здійснення професійної освіти інтерактивні технології задовольняють всім вимогам Державних стандартів вищої освіти і можуть бути широко застосовані у практиці організації навчального процесу ЗВО України. Доля технологічних інновацій у ЗВО значною мірою залежить від становлення особистості викладача, тому що його світоглядні установки безпосередньо позначаються на змісті освіти.